

RACHUNEK EFEKTYWNOŚCI INWESTYCJI

METODY PROSTE – STATYCZNE

4 maj 2015 r.

Metody oceny efektywności projektu inwestycyjnego

Metody statyczne – proste

- Nie uwzględniają **zmiany wartości pieniądza w czasie**
- Realizowane na podstawie zasady memoriałowej (**zysk jest** podstawą oceny)
- Najczęściej stosowane wskaźniki odnoszą się do **rentowności** (stopy zwrotu) projektu tzn. relacji pomiędzy efektami i nakładami

$$\text{rentowność} = \frac{\text{zysk}}{\text{kapitał}}$$

PROSTE STOPY ZWROTU (ROI – ROE)

ROI (return on investment) - prosta stopa zwrotu nakładów inwestycyjnych

$$\text{ROI} = (\text{Zysk} / \text{Całkowite nakłady inwestycyjne}) \times 100\%$$

(Zysk – na potrzeby ćwiczeń i projektu – zysk operacyjny - EBIT)

ROE (return on equity) – prosta stopa zwrotu z kapitału własnego

$$\text{ROE} = (\text{Zysk netto} / \text{nakłady inwestycyjne finansowane kapitałem własnym}) \times 100\%$$

Interpretacja wyników

Kryterium decyzyjne bazujące na ROI i ROE opiera się na zasadzie **maksymalizacji wartości** wskaźników oraz uzyskania wyniku **wyższego niż określona stopa graniczna**.

- W przypadku ROI – może być to wskaźnik zwrotu z inwestycji właściwego dla **branży** lub koszt kapitału (**WACC**)
- W przypadku ROE – porównanie do stopy procentowej **bezpiecznej inwestycji alternatywnej lub kosztu kapitału własnego** (np. papiery skarbowe o terminie zapadalności zbliżonym do cyklu życia inwestycji).

Księgowa stopa zwrotu (ARR)

Księgowa stopa zwrotu (ARR) przedstawia relację średnich generowanych przez inwestycje korzyści netto do średnich nakładów jakie są poniesione na jej realizację.

$$ARR = \frac{K_{sr}}{I_{sr}} \times 100\%$$

Różnica pomiędzy ARR a ROI i ROE polega na tym, że metoda ta posługuje się wartościami uśrednionymi nie rocznymi.

K_{sr} – średnia księgowa korzyść netto

I_{sr} – średnia księgowa wartość nakładów inwestycyjnych

Na potrzeby ćwiczeń i projektu przyjmujemy.

K_{sr} – średni zysk netto dla okresów, w których inwestycja generuje zyski netto

I_{sr} – (wartość początkowa inwestycji + wartość rezydualna inwestycji) / 2

Księgowa stopa zwrotu (ARR)

Na podstawie księgowej stopy zwrotu **nie można zbudować obiektywnego kryterium decyzyjnego**. Konieczne jest określenie **wartości progowej**, które ustala **decydent**.

W literaturze spotyka się modele decyzyjne oparte na relacji ARR i ROI dla branży, której dotyczy inwestycja.:

ARR > lub = ROI – inwestycja opłacalna

ARR < ROI – inwestycja nie jest opłacalna

Metoda prostego okresu zwrotu (PP)

Metoda określa długość okresu jaki jest potrzebny aby nakłady inwestycyjne zostały pokryte korzyściami z realizacji inwestycji.

$$I = \sum_{t=0}^{OZ} Kn_t$$

I – nakłady inwestycyjne

OZ – okres zwrotu (suma korzyści poszczególnych okresów)

Kn – korzyści netto w analizowanym okresie

Wskaźnik określa czas jaki czas jest potrzebny aby nakłady niezbędne do realizacji inwestycji zostały odzyskane w postaci skumulowanych korzyści z jej realizacji

Metoda prostego okresu zwrotu (c.d)

W literaturze istnieje wiele założeń do szacowania prostego okresu zwrotu. Na potrzeby ćwiczeń i projektu przyjmujemy:

I – nakłady inwestycyjne (nie uwzględniamy wartości rezydualnej (likwidacyjnej) śr. trwałego)

OZ – w przypadku straty w początkowym okresie analizy zyski kolejnych okresów pokrywają stratę.

Kn – zysk netto (+ odsetki od kredytu – jeżeli inwestycja jest finansowana z kredytu)

-Metoda prostego okresu zwrotu **nie umożliwia stworzenia bezwzględnego kryterium decyzyjnego**. Im krótszy jest okres zwrotu z inwestycji tym bardziej opłacalna jest realizacja inwestycji.

-W procesie decyzyjnym opartym na metodzie prostego okresu zwrotu uzyskany wynik wskaźnika PP **należy porównywać do okresu granicznego** tzn. najdłuższego akceptowalnego przez decydenta zwrotu kapitału z inwestycji (wartość progowa), która **nie może być dłuższa niż okres operacyjny inwestycji**.

- Wartość progowa może być porównywalna do wartości progowej w branży lub oczekiwań inwestora.

1. Przedsiębiorca ma zamiar zrealizować inwestycję o wartości **1.000.000** zł. Będzie ją finansował wg montażu **200 000** zł z zatrzymanego zysku, w **600 000** zł z kredytu bankowego i **200 000** z leasingu. Bank oferuje kredyt 5 letni o stopie procentowej 9% w skali roku, a koszt leasingu to 9% rocznie. Oprocentowanie obligacji 10 letnich skarbu państwa to 5 %. Premia za ryzyko 2%. Oblicz średni ważony koszt kapitału.
2. Dla danych w przykładzie poniżej wylicz: **ROI, ROE, PP, ARR** i zinterpretuj wyniki

	2013	2014	2015	2016	2017
Nakłady inwestycyjne	1 000 000				
amortyzacja (stawka 10%)	91 667	100 000	100 000	100 000	100 000
Zysk/ strata na sprzedaży	200 000	235 000	235 000	260 000	260 000
Pozostałe przychody operacyjne	0	0	0	0	0
Pozostałe koszty operacyjne	0	0	0	0	0
Zysk strata operacyjna	200 000	235 000	235 000	260 000	260 000
Koszty finansowe	78 000	62 400	46 800	31 200	15 600
Przychody finansowe	0	0	0	0	0
Zysk/ strata z działalności gospodarczej	122 000	172 600	188 200	228 800	244 400
Zysk/strata nadzwyczajna	0	0	0	0	0
Zysk/strata brutto	122 000	172 600	188 200	228 800	244 400
Podatek dochodowy (19%)	23 180	32 794	35 758	43 472	46 436
Zysk strata netto	98 820	139 806	152 442	185 328	197 964